

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 90.

ANULU XXII.

Sabiiu in 1426 Novembre 1874.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la expeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra expeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. car pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte párti ale Transilvaniei sf pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 2857/B. 1874.
con. 1056

Prea Onoratiilor PP. Protopresbiteri si Administratori protopresbiterali! Onoratu cleru si iubitu poporu credinciosu alu archidiecesei nóstre!

Venerabilulu Sinodu archidiece-sanu din anulu acest'a, luandu la cea mai durerósa cunoscintia aretarea oficiósa a Consistoriului archidiece-sanu despre trecerea din viétia a marelui si ne uitatului nostru Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu, si vrendu a eternisá numele celu demnu de eterna memoria a rarului Archipastoriu, in siedinti'a sea IV. dela 10 Aprile a. c. Nr. protocolului 19. a hotaritu, intre mai multe alte dispositiuni, facute spre scopulu acest'a, urmatórele:

1. Cá in totu anulu la diu'a Sânt. Apostolu Andreiu, in fia-care beserica din Archidieceasa, sa se serbeze parastasu pentru sufletulu marelui defunctu in eternu;

2. Cá sa i se radice si asiedie la unu locu, ce se va determiná mai tardiu, unu monumentu cerspundietoriu, si adeca prin contribuii benevole.

Cu punerea in lucrare a acestoru dóne concluse sa se insarcineze Consistoriulu archidiece-sanu; si acelea sa se comunice si cu Sinódele eparchieloru sufragane, si sa se aduca la cunoscintia congressului nationalu biser.

3. Cá institutul seminariulu pedagogico-teologicu din Sibiiu, cá unulu din actele maretie ale neobositeloru staruintie si sacrificie ale repausatului, sa pórté de aici incolo numirea de „Seminariulu Andreianu.“

Apropiindu-se dar' diu'a Santului Apostolu Andreiu celui antáiu-chiamatu, adeca de 30 Novembre, Consistoriulu archidiece-sanu si inainte de a se poté pune in lucrare tóte conclusele mai susu aretate, vine a provocá prin acést'a pre intregu onoratu nostru cleru si iubitu poporu archidiece-sanu, cá in diu'a de S. Apostolu Andreiu sa se celebreze in tóte bisericile nóstre Parastasu pentru sufletulu marelui nostru Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu, si preotimea parochiale sa folosésca ocasiunea, spre a aretá poporului nostru credinciosu simtiemintele cele calduróse parintesci, geniulu celu ageru si inaltu, si faptele cele mari si memoritóre ale preadementului Archipastoriu.

Asemenea sa se celebreze diu'a acést'a cá o serbatóre nationalu-bisericésca a poporului nostru in fia-care anu, si totudeun'a sa se rechiame in memoria poporului nostru amintirea marelui Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu, si sa se inaltie la ceru rogaciuni ferbinti pentru odichn'a sufletulu acelu barbatu, carele a fostu intemeiatorulu vietiei nóstre natiunali-bisericésce.

Din siedinti'a Consistoriului archidiece-sanu tienuta la Sabiiu in 1. Novembre 1874.

Vicariulu archiepiscopescu
Nicolau Pope'a m. p.
Archimandritu.

Sabiiu 13 Novembre.

Si cine a fostu optimistu pâna acum si a creditu, ca in lume trebuie sa mérga tóte lucrurile dupa dorintia, va fi castigatu convingerea, ca in afaceri serióse trebuie cântaritu totu pasulu pentru cá sa duca la tienta si

la scopu. Situatiunea creata de evenimentulu celu mai nou, carele se va desvelí Sambeta in siedinti'a publica a congressului nostru electivu, in préinalt'a resolutiune regésca, este atátu de seriósa, încátu ea singura va dovedí, ca in afaceri de calibrulu acestei'a n'ajunge implinirea unoru formalitáti, fia macaru si prescrie in lege, ci, ca se pretinde dela totalitatea credinciosiloru bisericeei nóstre si dela representanti'a ei studiulu celu mai aduncu, inimile cele mai sincere, firmitatea cea mai neclatita de caracteru si alipirea cea mai strinsa de institutiunile nóstre bisericésce.

Suntu tempuri, pre cari lumea se obicinuesce a le numí normale, in cari chiaru si reprezentantie mai mari de poporu potu deslegá cestiuni insemnate, asiá dicendu, mai numai prin implinirea unoru forme, fára de incordári deosebite. Anulu trecutulu d. e. ne dovedí acést'a cu alegerea Metropolitului si Archiepiscopului nostru.

De atunci lucrurile au luat alta fatia, fára de a fi contribuitu bisericeei nóstre cátu de putienu la striformarea acést'a, celu putienu, nu bisericeei metropolitice nóstre gr. or. române. Este astadi unu cursu de lucruri, pre care nu-lu putemu caracterisá mai de aproape. Esista asiá dicendu in atmosfera unu ce care dupa multe indigatiuni arata o dorintia de prefaceri, cu schimbári in tóte directiunile.

Ori cându suntu rele susceptibilitáti; nici odata inse ele nu suntu asiá de periculóse cá in tempuri ingrecate cu germenii prefaceriloru si schimbárilor. Neincrederea reciproca in tempurile aceste se nutresce de ori-ce visiuni, si in scurtu tempu degeneréza in viscóle de certe si neintielegeri. Atunci totu ce se inchina intunereculu ese la panda si pescuitu, si cei ce vedu unu obstaculu in lege suntu gat'a a ajutá furtunei cá sa o restórne.

Prin fase de aceste au trecutulu si bisericeei si natiunea nóstra in tempulu mai recentu. Archivulu nostru este martorulu multoru perversitáti, cari numai prin grele lupte si firma constantia a celoru ce au statu in fruntea bisericeei in deceniile din urma s'au pututu face imposibile si nesticacióse.

Bisericeei nóstre si acum in juneti'a constitutiunismului ei, incungiu-rata de referentie constitutiunale politice, de diverse directiuni, intre alte confessiuni, cari odinióra esercitau asupr'a ei o suprematia, séu o priveau cu ochi despretiuitori, cá pre o tolerata, — stá inaintea unui evenimentu, care de-si nu e desvelitu in modu oficiale, dara este asiá de transparentu încátu lu putemu vedé ca este o nóua alegere de metropolitu-archiepiscopu. Din esperinti'a de pâna acum ne pare fórté reu ca nu putemu alun-gá dela noi presupunerea, ca si acést'a póte sa contine unu amestecu, din care, dupa purtarea nóstra putemu alege binele bisericeei, dara, prin o usióra neprecautiune, ne putemu trezi inaintea altoru evenimentu, cari sa puna in cestiune unele drepturi, de cari ne bucuramu pâna acum.

Ce insemnéza pusetiunea acést'a nóua a bisericeei nóstre in impregiu-rările de fatia e de prisosu a mai lamurí mai pre largu. E de ajunsu déca o fipsámu si o aducemu in strinsa legatura cu vocile, ce au incetatu a fi secreturi. Din vje-o câte-va cuvinte

aruncate intr'o fóia germana de aici, si din articulu din press'a magiara posibilitáti suntu multe si de nature diverse. Au caditu cuvinte grele pre paginile unoru foi magiare, cuvinte, cari aduse in combinatiune cu actulu alegerei, justifica temerile nóstre cele de atâtea ori exprimate, ca fára de nici o sfiala se ocupa unele diurnale deadreptulu cu restringerea unoru libertáti din constitutiunea nóstra bisericésca.

Asiá dara tréb'a a ajunsu póte la trist'a maturitate încátu numai noi, cá bisericea mai suntemu in stare de a pune stavila eventualitátiloru nefavorabile. Numai noi prin o armonica lucrare, carea sa ne intarésca in limitele ce ni le-amu trasu spre a resiste amenintiárilor din afara, mai suntemu in stare sa sustienemu cursulu celu normalu alu vietiei nóstre constitutiunali bisericésce.

Nu vomu siedé la judecata asupr'a nici unei impregiu-rari, din câte potu sa se intemple. Este inse siguru, ca déca neincrederea reciproca va recrutá in sinulu bisericeei mai departe, déca faptele ómeniloru voru fi si de aci incolo mai putienu considerate decâtu vorbele, déca insesi actele sindeloru nóstre se voru trece cu vederea, atunci confusiunea nu va lipsí, ea va intunecá chiaru si vederile cele impartiile si binevoitórie de pâna acum, si binele bisericeei va fi tradusu cu totulu in altu ce-va, in acelu ce-va, care cu alte cuvinte nu se póte numí de cátu detrimentulu bisericeei.

Datori'a nóstra este in impregiu-rari de aceste si mare si grea, ea nu se mai póte restringe numai prelánga a aratá reulu, déra precátu ne iérta puterile a aratá si mijlocele prin care sa putemu evitá reulu.

In numerulu trecutulu amu facutu unele indigatiuni, cároru unii le dau esplicári false. Astadi le repetimu pre acelea si adaugemu ca in situatiuni critice este o necesitate imperativa suprema cá tóte diferentiele personali sa amutiasca. Fia-care sa caute numai la principiulu celu mare pre care e basatu constitutiunismulu bisericeei nóstre si inaintea acestui'a apoi sa dispara totu ce este accidentalu, ce este lateralu, subordinatu si personalu.

A cautá numai dupa conveniente, ce se reducu la unele decoruri esterióre, a cautá numai dupa satisfacerea unoru dorintie trecatorie cu scaparea din vedere a lucrului de capetenia, este totu atát'a, cátu a sacrificá unu bunu positivu pentru o placere imaginata.

Sinodulu nostru archidiece-sanu din anulu acest'a ne póte serví de cinosura. Acel'a ce e dreptu nu s'a aflatu intr'o situatiune identica cu cea presenta a congressului, dara a avutu sa infrunte mai acelesi necesari, cari ne amenintia astadi in congressu. Erá neplacuta incordarea carea domniá intre unele parti dintrensulu, din caus'a unoru disparitáti a cároru origine nu erá principiale.

O idea mare se arbureza cá unu stindardu, este ide'a memoriei neuitatului mare archipastoriu Andreiu Siagun'a, spiritele se imblandiescu, se entusiasméza, tóte se regasescu cá print'unu farmecu, siedinti'a cea memorabila dela 4. Aprile din anulu acest'a pare ca era inspirata de spiritulu celu mare alu nemuritoriulu barbatu, reinfratirea celoru cu pareri diverginti

pâna aci urméza si sinodulu a fostu unu agru facendu, carele a datu bune rezultate in unu tempu relativu scurtu.

Ceea ce s'a facutu in micu in sinodu, nu s'aru poté face óre in mare acum in congressu in momentele aceste supreme a le vietiei nóstre constitutiunali bisericésce?

Déca se va face, atunci resultatulu congressului preste totu va fi o noua aurora a unui viitoru fericitu pentru credinciosii bisericeei nóstre. Spiritulu celu puternicu, carele fiindu in lumea pamentena a seversitu atâtea lucruri admirabile, va planá de nou deasupr'a nóstra, ne va reconduce la conlucrare si conclucrárele cele mai armonice, ambitiunile personali voru disparé si numai *adeverulu* si *dreptatea*, cari se pare a ne fi parasitu, voru fi steau'a polara, dupa carea sa ne orientámu in procederile, in lucrările nóstre.

Déca nu se va face, acei ce iubescu *adeverulu* si *dreptatea* se voru ingradí cu ele si mai tare, si de acesti omeni suntemu convinsi ca se afla destui in tóte trei eparchiele metropolitice nóstre, si voru luptá necontentitu cu tóte nefavorurile ce s'aru iví, interne si esterne, avendu credinti'a firma ca celu ce lupta are sa fia espusu multoru neplaceri, multoru necasuri, dara la capetulu acestor'a totusi le suride victori'a sigura, carea este in-socita de consciinti'a liniscita.

Nu dorimu nici decum, aceea de ce vorbimu numai cu multa ingrigire, dara cându vomu vedé ca cu ignorarea dreptului si a ecutabilitátiei, din ori ce parte, lucruriloru secundarie li se dau antaiaetatea, ne vomu tiené de datorinti'a a ne luá devis'a „salus reipublicae suprema lex esto“ si prelánga acést'a devisa vomu staruí din tóte puterile, cá *adeverulu* sa fia *adeveru*, *dreptatea* *dreptate* si *legea* *lege*.

Sa sperámu, ca trecutulu celu durerosu alu parintiloru nostri a suplinitu pentru totu-déun'a tempurile de nóue lupte pentru drepturi, in a cároru possessiune ne aflámu. Sa sperámu ca o unica cátu de debile amenintiare de a perde ceea ce avemu ne va reuní in cea mai placuta armonia spre binele nostru in laintrulu bisericeei si natiunei nóstre si pentru reputatiunea nóstra cea buna in afara!

Sabiiu 12 Novembre.

In „Tageblatt“ de aici, numerulu de astadi, se face amintire despre provocarea ce amu publicatu si noi in fruntea foiei nóstre din duminec'a trecuta, in privinti'a siedintiei congressului electivu pre Sâmbet'a venitória.

Dupa acésta scurta introducere spune ca a séra tardiu a aflatu din fonte siguru, ca alegerea de Archiepiscopu si Metropolitu a P. Ioanu Popasu nu este intarita si ca motivele din care s'a anulatu alegerea suntu necunoscute. Astépta cá sa deslusiésca rescriptulu preinaltu, déca motivele aceste privescu principiile bisericeei nóstre constitutiunale séu interesulu generale alu bisericeei nóstre.

Constatéza ca prim'a-data se afla bisericeei nóstra dela infintiarea Statutulu organicu in pusetiune de a pasi la a dóu'a alegere, in urm'a unei'a neintarite.

„Déca suntemu bine informati“.

continua citat'a fôia, „Episcopulu Aradului Mironu Romanu, consecuentu nu va candidá nici la adou'a alegere si asiá in lipsa de altu candidatu póte se va alege Pope'a. In casulu acest'a se va designá in loculu cestui din urma de vicariu metropolitanu junele Dr. Il. Puscariu.“

Mai departe pune in perspectiva si candidarea vicariului oradanu P. I. Metianu si chiaru si a dou'a alegere a P. Popasu, despre carele inse totusi adauge, ca la plecarea sea din Sabiiu, ce a urmatu Luni sér'a, pentru cá din cauza acestei candidári biserice'a, respective constitutiunea ei, sa nu patimésca ce-va, renuciá in modulu celu mai determinatu de intrarea in o noua combinatiune.

Nu scimu, intru cátu „Tageblatt“ este bine informata despre candidarea séu necandidarea P. Episcopu alu Aradului la casu de o noua alegere precum si despre alte câte spune. Avemu inse sa indreptámu unele neesactitáti ce se vedu stracurate in dis'a fôia, cari nu potu fi altu ce-va decâtu eflusulu necunoscentiei statutulu nostru organicu. Dupa acest'a „vicariu metropolitanu“ nu exista de locu in biserice'a nóstra din Ungari'a si Transilvani'a si aru fi si de prisosu, de óre-ce Episcopii sufragani, dupa betránetie, indeplinescu in tempu de vacantia afacerile metropolitane. Déca fôia a cugetatu cum-va la vicariatulu arhiepiscopescu, apoi pentru ocuparea acestui postu stat. org. e chiaru de totu si in privinti'a acest'a, cáci vicariulu are totu-déun'a a se denumi dintre asesorii consistoriului „strinsu bisericescu“ si celu propusu de „Tageblatt“ la postul de vicariu nu este numai june inca, dara nu este nici membru alu nici unui senatu consistorialu, prin urmare „designarea“ lui pentru acum este si din cause constitutiunali bisericesci imposibile.

Majestatea Sea Regele nostru, a primitu Dumin. in 22 Nov. n. *deputatiunea de cinci a Congresului bisericescu*

FOCISIGRA.

Istoria.

Stimate domnule redactoru!

„Telegrafulu romanu“ din Sabiiu in nr. 83, 84 si 85 si „Orientulu latinu“ din Brasiovu in nr. 59 a. c. descriu trist'a mórte a Metropolitulu Transilvaniei Sav'a Brancovicu.

Fôia „Speranti'a“ din Aradu a publicatu biografi'a lui la an. 1869 dupa istoriculu serbescu Raiciu, care a scos'o din istori'a, cea inca manuscrisa a lui Georgiu Brancovicu, fratele Metropolitulu.

Precum in „Orientu“ asiá si in „Telegrafu“ se descrie mórtea lui Sav'a altcum, nu dupa cum o enaréza fratele seu Georgiu.

Elu dice: „in atát'a turburare, s'a ingrigitu si Mihaiu Apafi pre principele Sierbanu a-lu aduce in societatea numitiloru boieri: dreptu aceea a si eliberatu pre Metropolitulu Sav'a din prinsóre. Dupa eliberarea sea, Metropolitulu Sav'a si betránu de ani, si patimindu de podagra, nu dupa multu patitulu seu suflétu l'a recomendatu in mân'a lui Ddieu si s'a mutatu la strabunii sei in an. 1680.“

Ce cauza a potutu avé Georgiu sa retaca crudimile suferite de fratele seu Sav'a dela crudii lui tirani, nu potu ghici.

Elu scrie, ca predecesorii lui Sav'a au suferitu mai amarnice torturi dela persecutori bisericeii ortodoxe; cáci Raiciu in §-lu din urma alu biografiei lui Sav'a asiá dice:

„Acésta góna calvinésca a fostu cea mai de pre urma asupr'a bisericeii, si din intemplantu s'a descriu aci pre scurtu; dara dela inceputulu seclului acestui'a pâna la Metropolitulu Sav'a,

románu, care fu condusa de Vicariulu dela Oradea-mare Ioanu Metianu si de consiliariulu aulicu pens. Iacobu Bolog'a. Dorintiele congresului le propuse Vicariulu dela Oradea-mare Metianu Majestátiei Sele ungresce in cuvintele urmatórie:

Majestatea Vóstra c. si r. prea gratiósé Dómne!

Dupa ce arhiepiscopulu si metropolitulu bisericeii greco-orientale române din Ungari'a si Transilvani'a, Procopiu Ivacicovicu, a luat cu apróbarea inaltulu regimu si cu prea inalt'a aprobare a Maiestátiei Vóstre, scaunulu arhiepiscopescu si metropolitulu dela Carlovitiu si in urma acestei'a a depusu conformu ordinei dignitatea sea de arhiepiscopu si metropolitulu románu, — congresulu natiunalu bisericescu, compusu din reprezentantii legali ai intregii provincie metropolitane bisericesci, a alesu pre noulu arhiepiscopu-metropolitulu alu acestei provincie bisericesci in persón'a episcopulu din Caransebesiu Ioanu Popasu spre bucuri'a si mangaerea spirituale a credinciosiloru bisericeii respective, — conformu prescrielor.

Fiindu ca noi cá deputati ai congresului din Sabiiu amu predatu déjà inaltulu regimu alu Majestátiei Vóstre actele congresuali ce tractéza despre alegerea arhiepiscopulu-metropolitulu, ne luámu libertatea a aduce Majestátiei Vóstre, prea gratiosulu nostru Domnu si Rege, cu cea mai profunda stima, omagiale neclatite a congresului, si a ne rogá totu odata la pólele prea inaltulu tronulu alu Majestátiei Vóstre cá sa binevoiti a aprobá pre nou alesulu arhiepiscopu-metropolitulu alu bisericeii greco-orientale române din Ungari'a si Transilvani'a.

Majestatea respunde la aceste:

„Eu voiu impartasi in curendu, dupa ce voiu ascultá pre ministeriulu Meu ungaru, congresulu resolutiunile Mele basate pre interesulu bisericeii gr. orientale române.

„Dintr'altele Eu primescu espre-siunea omagieloru Vóstre si sperezu,

Metropolitii cari au fostu mai inainte, inca mai amarnice au suferitu dela calvinii acei'a.“

Georgiu acest'a inca a avutu trista sórte. Si elu a suferitu in prinsóre parte la Vien'a, parte la Egru in Bohemi'a 21 ani.

Pentru multele mari merite facute guvernulu din Vien'a a fostu radicat, in an. 1683 la dignitate de baronu. iéra la anulu 1688 la dignitate de Conte. Cum a ajunsu la dignitatea de Despotu alu Serbiloru se va vedé din biografi'a lui carea o si tramitu cá sa o publici in „Lumin'a“ déca o vei aflá potrivita.

Eu socotescu a fi de interesu pentru románi a cunosce pre barbatii cari au lucratu in folosulu crestiniloru subjugati de turci.

In contielegere cu principele Sierbanu Cantacuzino, Georgiu Brancovicu 1679—1688 visá eliberarea crestiniloru subjugati si fundarea unor regate sub ocrotirea imperiului germanu. S'a insielatu!

Biografi'a lui Georgiu Brancovicu. Contele si Despotulu, si despre maritele fapte ale lui.

(Fratele Metropolitulu Sav'a Brancovicu, si Istoriculu Serbiloru.)

In Istori'a lui Raiciu Cartea IX. capu 7 se afla viéti'a barbatulu acestui'a descria in urmatoriulu chipu:

§ 1. Repausandu Sav'a Brancovicu, celu mai micu, precum scrie despre sine, in cas'a parintelui seu, a remasu petrecendu in strainatate la principele Sierbanu. A fostu in adeveru acestu Georgiu mare priveviste alu jocului fortunei, cáci mestecandu cele norocóse, cu cele nenorocóse si cele nenorocóse cu cele norocóse, a petrecutu viéti'a sea. In pruncia a suferitu de clim'a tierci acei'a si de

ca toti membrii congresului bisericescu si voru tiené de a loru datorintia a-si indreptá nesuintiele loru spre binele bisericeii, precum si spre sustinerea si consolidarea concordiei atátu de dorite.“

Cetimu in „Pest. Lloyd“:

„Ni-se scrie din Bucuresci ca caletori'a ce facusesu aci ministriulu de comunicatiune alu Ung. contele Zichy in vér'a acestui anu, au si adusu fructele sele. Comissiunea mista numita pentru fipsarea definitiva a puncteloru de impreunare a cárilor ferate române si ungresci si-au terminatu aprópe lucrările. Garele dela frontarie atátu pentru lini'a Brasieu Bucuresci cátu si pentru lini'a Timisió'a-Verciorov'a-Bucuresci voru jacea pre tiritoriulu Romaniei. — Ratiunea pentru acésta linia din urma este, ca Verciorov'a este statiunea de esire a liniei principale române, dela Galati pâna la frontariile Ungariei, iéra spre cladierea garei limitrofe pentru calea ferata carpatica, dupa natur'a terenulu nu existe altu locu decâtu terenulu dela Predealu, care asemene jace pre tiritoriulu românescu. — Diarele române de preste Carpati confirma acésta scire de importantia pentru statulu romanu.

Diet'a Ungariei.

Bud'a-Pest'a in 20 Nov. n. Cas'a reprezentativa a tienutu adi la amédi o sedintia scurta.

Presiedintele B. Perczel anuncie mai multe petitiuni si raportéza apoi, ca Majestatea Sea Regin'a a primitu prea gratiosu felicitările aduse la diu'a onomastica si saluta Cas'a reprezentativa. Acésta incunoscintiare fu primita cu aplause viue.

Iul. Steiger substerne petitiunea clubulu cetatieniloru din cerculu VII in Budapest'a, care cere, ca amintitulu cercu sa fia reprezentatu in parlamentu prin doi ablegati, pentru ca acést'a

representare aru fi drépta si ecuitabila—corespundiendu numerulu poporatiunei din acestu cercu. Totu odata se róga clubulu susu atinsu, sa se aviseze ministriulu de interne a substerne inca in decursulu acestui anu unu proiectu de lege relativu la acésta ro-gare.

Ig. Kassai interpeléza pre ministriulu de justitia, de scie, ca la judecatori'a din Sighisió'a remánu fórté multe cause in afacerile cártiloru funduarie neresolvite, prin care negri-gentia se pagubesce creditulu fórté reu?

Interpelatiunea se va predá ministriulu.

Col. Széll substerne cá referinte alu comissiunei financiáli raportulu acestei'a asupr'a proiectulu relativu la sistarea institutiunei comitiloru supremi in cetáti. Acestu raportu se va tipári.

Referentii comissiunei centrale Beniczky si L. Horváth substerne rapórtele acestei comissiuni, cari asiderea se voru tipári spre a se impartí la deputati. L. Cséry substerne raportulu comissiunei economice asupr'a bugetulu camerei pre lun'a lui Nov.

Ministriulu de interne contele Szapáry substerne proiectele de legi relative la contributiunea domesticale si la cultur'a bolnaviloru si se róga, cá aceste proiecte sa se predee unei comissiuni speciale de 15 membri, ceea ce se si dispune.

Cu aceste sedinti'a de astadi s'a inchisu.

Dela universitatea fundului r.

In sedinti'a din 20. Novembre n. vine mai intaiu la desbatere — dupa autenticarea protocolulu din sedinti'a trecuta—raportulu lui C. Schneider, asupr'a unei petitiuni, substernute de cátra oficiulu comunalu din Cisnádióra prin care acest'a se róga pentru iertarea unei sume de 300 fl. care se recere pentru rescumperarea regalulu de cárcimaritu, eventualminte, pentru prorogarea terminulu de solvire.

grele morburi, cátu rudeniile lui mai ca desperasera despre viéti'a lui; in junie a rabdatu frica si primejdie pentru multele rescóle, care au fostu in Transilvani'a, iéra in betranetie a primitu catusi si temnitia, esiliu si mórte. Intre aceste a capetatu multa onóre dela diferite curti mai vertosu dela cas'a Cesaro-austriaca, si multe si insemnate fapte a facutu in viéti'a sea. Insusi elu a descriu cu deamanuntulu intréga viéti'a sea si fostele intemplári in cartea a 5 a Istoriei sele, din carea a lui istorisire, pentru cunoscenti'a istorica, precum si despre cei-lalti principi ai familiei lui amu cugetatu aici a pune inainte óre-care scurta desemnare.

§ 2. Georgiu acest'a dupa numerrulu aniloru vietiei si ai mortiei sele, s'a nascutu si a vediutu lumea acést'a multu patimasia la anulu 1645 in Ienopolea (Borosineu, opidu in cotulu Aradului) din parinte Ioanu Brancovicu si mam'a, carea dupa aceea in calugaria, s'a numitu Mari'a. Prunci'a, precum déjà s'a amintitu mai susu, a petrecut'o patimindu de morbu, dara inmultiendu-i-se anii, a scapatu si de morbulu acél'a si a fostu june alesu. Si dupa ce a primitu fratele seu Simeonu scaunulu Metropoliei transilvane sub numele Sav'a, parintesce s'a ingrigitu despre densulu, si invetiandu-lu cu invetiaturi nobile, a infrumsetiatu moravurile lui. Prin midilocierea fratelui seu dupa insasi descrierea lui, mai intáiu asiá s'a aretatu la lume: Cându stapanea preste Ardélu Mihaiu Apafi, erá datin'a in tiér'a Transilvaniei pre tempurile acele aspre, a se tramite pre totu anulu Imperatulu turcescu la Constantinopole tributulu, cu care tramisu mergeau si fiii juni ai boieriloru pentru vedere, esperintia si invetiatura, cerendu-si mai

inainte concediu dela principe, sub conducerea tramisiloru acelor'a. Pentru astfelu de esperintia politicésca s'a rugatu Metropolitulu Sav'a de principe, cá si junele seu frate Georgiu, dimpreuna cu cei-lalti fii de boieri sa fia tramisu cu soli'a aceea.

§ 3. Tocm'a pre tempulu acél'a a ajunsu óstea Kiuprelu turcesca, sub conducerea lui Ahmetu Pasi'a la Belgradulu serbescu voindu a intrá in tiér'a ungresca. Atunci Alipasi'a, Seraschirulu, care a fostu cuprinsu Oradea mare si a fostu asediatu pre Mihaiu Apafi stapánitoriu in Transilvani'a, esindu din pamentulu Transilvaniei cu armat'a sea asceptá la Timisió'a venirea vezirulu — ajungendu acolo la Pasi'a si soli'a ardeléna. Sculându-se iérasu de aci Pasi'a, si luându cu sine si pre tramisii Transilvaniei a mersu la Belgradu, unde intalnindu-se cu Vezirulu i-a facutu deplin'a insciintiare despre soli'a aceea. Si asiá s'au consvatuitu despre densii cá tramisii Transilvaniei sa ascepte la Belgradu deplinirea tributulu ce mai remasese inapoi, — cáci numai 50,000 taleri a fostu adusu — iéra marele veziru Ahmetu Pasi'a si Seraschirulu Alipasi'a s'au dusu cu tóta puterea turcesca la Esecu. Si dupa ce a ajunsu remasiti'a tributulu au mersu tramisii la vezirulu in tabera, unde dupa demandatiunea marelui viziru s'a numeratu tributulu acél'a si tramisii au fostu impartiti in trei clase, dintre care un'a Gabrielu Haller a remasu lángra vezirulu in tabera, cea-lalta Ioanu Daczo si Mihaiu Csepregi s'a reintorsu indereptu la Ajafi, iéra clasei a trei'a, in carea au fostu Petru Ianco si Georgiu Brancovicu, s'a demandatu tributulu acél'a a-lu duce in Adrianopole la Imperatulu, cáror'a in societate li-s'a datu dela marele veziru, Capiji Pasi'a.

Administratur'a considerandu ca prin atare iertare se va crea unu prejudetiu si se va face nedreptate altoru debitori, propune, ca petitiunei sa nu se satisfaca, ci sa se prelungesca numai terminulu pana la 1. Augustu 1875.

Deput. *Macellariu* cere sa se ceteasca petitiunea si — dupa cetirea acelei'a — propune sa i se ierte numitei comune sum'a ceruta.

S'a primitu inse propunerea comisiunei.

Totu acestu referinte cetesce raportulu fiscalulu universitatii Bruckner, relativu la unu procesu portatu contr'a lui. Idomiru Francu et cons. din Coman'a de susu pcto 180 fl., care este perdutu degia in 2 instantie, si propune, ca acestu procesu sa nu se mai porthe mai departe. Acest'a propunere se primesce fara desbateri.

La rogarea fiscalulu de mai inainte alu universitatii, Dr. W. Zekeli, acest'a se dispensesca de a supleni diferentia de interese de 11 fl. 62 cr. — conformu cu propunerea administraturii.

Se primesce propunerea administraturii, ca sa se sterga restulu din imprumutulu erarialu de 94 fl. 87 cr. incassatu de oficialulu judecatoriei cercuale L. Reichel, pre care restu lu detoresce Ionu Pop'a Vaideanu din Orestia, de asidere si interesele dupa acestu capitalu, de orece nu se mai potu incassa.

Administratur'a propune, — pe temeiulu raportulu fiscalulu, — ca pretensiunea ce are sa o incaseze universitatea acum dela fostulu primariu in Orestia Wellmann sa se tiena in evidentia si sa se aviseze fiscalulu a priveghia asupr'a averei numitulu primariu si a scothe la ocaziune binevenita executiunea spre a acoperi pretensiunea universitatii, si sa raporteze (fiscalulu) in totu anulu asupr'a acestuiu casu. La acestu obiectu vorbescu Macellariu, Dr. Tincu, Dr. Krauss, Siegler, Oberth, Fronius, Pomarius, Dr. Filkeni, Roll, Wittstock, Schuller, si Schuller. La votare se primesce propunerea administraturii.

§ 4. Intr'aceste marele veziru grabindu-se a ajunsu la Bud'a, iera de aci s'a incercatu spre cuprinderea Ujvarului, la anulu 1663. Si aducandu-se tributulu a fostu predatu in curtea imperatesca, dupa aceea s'a destinatu locu de locuinti'a lui Petru Iancu, in care inse pucinu a vetiuitu, aflandu-se inca acolo Georgiu Brancoviciu. Caci trecandu tempulu de vera si ajungendu lun'a Decembre, disulu Petru Iancu, destinatu solu — resiedinte — in-sarcinandu-se intr'o dia cu vinu nou de Adrianopole, care este cu multu mai tare de catu vinulu de Transilvania, s'a culcatu pre patu sa se odichnesca si a adormitu in somnulu de vecia. Si astfelu spurcatulu seu sufletu de Arianu l'a predatu in betie, intogm'a ca si invetiatorulu seu nebunulu Arie, de a carui invetiatura se tienea Petru.

§ 5. Facendu-se cunoscuta acesta neasceptata intemplanie in curtea imparatesca, s'au conscriu lucrurile lui si s'au sigilatu. Atunci indata a demandatu vezirulu celu mai de capetenia, pre junele Georgiu Brancoviciu a-lu chieam'a la sine, carui candu a cerutu permissiune a se reintorce cu ceea-lalti servitori acolo aflatori in tier'a Transilvaniei, i s'a poruncitu, ca nici unulu sa nu marga pana ce nu se va tramite acolo altu resiedinte. Pre langa acest'a s'a disu lui Georgiu Brancoviciu, ca sa faca domnulu seu insciintiare in scrisu, ca curendu sa tramita altu solu la curtea imparatesca, iera elu pana atunci sa implinesca detorintia solului, deca voiesce sa incungiuere pedeps'a. Junele Georgiu primindu dela celu de capetenia veziru, Caimacamulu Car'a-Mustafa Pasi'a — ce se intielege locutiintele marelui veziru, seu vice-veziru — epistol'a a tramiso la stapanitorulu seu Apafi prin curirulu

si Schuller. La votare se primesce propunerea administraturii.

Se incuviintiesca fiscalulu universitatii de acum inainte rebonificarea speseloru efective de calatoria, cari inse nu trebuie sa treca preste 7 fl. si mai alesu pre acele locuri unde nu suntu poste seu drumuri ferrate.

Propunerea administraturii, ca sa se aprobeze imprumuturi din cassele universitatii numai prelanga pignorairea in primo loco si numai acolo unde s'au introdusu degia cartile funduarie observanduse strictu siguritatea pupilaria — se primesce fara desbateri.

Arendatorulu domeniiloru din Talmaciu, G. Schenker se roga pentru a se esopera marcarea pamenturiloru ce le-a luat densulu in arenda, cu petri marcali. Oficiulu forestariu din Talmaciu se avisescsa a dispune cele necesarie.

Emisulu ministeriulu pentru aperia tierii care respinge oferirea turnulu rosiu se ia spre sciintia; asemenea si raportulu universitatii delegate relativu la antecipiatiunile oficialiloru dela universitate.

Bruckner intrevine pentru vinderea seu lasarea conditiunata a preseii autografice care se afla in cancelaria universitatii. Se primesce lasarea ei conditiunata pre temeiulu contractulu.

Presidiulu anuncie, ca comisiunea de 7 a alesu pre Bedeus, cea financiale pre Schnell, comisiunea computuriloru pre Graffius si comisiunea regulatoria a archivulu pre Schiel de presiedinte si dupa acest'a se inchide siedintia.

„Tageblatt“ a inceputu a se jucsa cu romani din fundulu regescu, joculu pisice cu siorecele, candu ne netediesce candu ne trage cate un'a cu labsiro'a dumnea ei.

Pana a pote veni asupr'a promisiunei nostre in unulu din nrii trecuti reproducemu urmatoriulu articulu din „Gazeta Transilvaniei“, atingatoriu de materi'a unei aliantie intre sasi si ro-

seu, si insusi a facutu insciintiare deplina despre tote intemplanile curtii imparatesci din Adrianopole. Intielegendu Apafi tote deamenuntulu si cei-lalti domni consiliari ai Ardélului, caci se adunasera pre tempulu acel'a pentru trebile tierii, in adunarea aceea dupa porunca turcului, despre nou renduindulu resiedinte intr'o contielegere au determinatu, ca Georgiu Brancoviciu sa implinesca treb'a soliei acei'a pana la tempulu indatinatu alu tramiterei altui solu cu tributulu transilvanu. Astfelu s'a rescriu vezirulu dupa contielegerea si convoirea tierii.

§ 6. Intielegendu Vezirulu voia si hotarirea Transilvaniloru, dupa datina turcesca a curtii loru, a tramisu pre Causiu la Georgiu si l'a chieamatu la sine. Si venindu Georgiu a fostu intrebatu de Veziru are vre-o insciintiare dela domnulu seu; iera elu i-a descoperitu tote dupa adeveru, si vedindu Vezirulu, cumca cuvintele lui Brancoviciu consuna cu epistol'a cea lui tramisa l'a primitu cu multa onore, precum e datina a primu pre soli; a demandatu sa se asterna masa, asemenea a poruncitu a aduce lui si ospetare turcesca: cafea si sierbetu, apoi l'a daruitu si cu caftanu, caci turcii privescu caftanulu ca semnu de mare onore si dignitate. Dupa acea a demandatu Thiehai ca esindu sa-lu proclamie pre densulu de nou solu alu Transilvaniei. Cu asia pompa indepartandu-se Georgiu dela Veziru la cortelulu seu, a fostu petrecutu de multi servitori de curte ai Vezirulu.

§ 7. Trecundu dupa acest'a pucintelu timplu, a ajunsu dela Ierusalimu unde a fostu la inchinatiune, in imperatesca cetate Constantinopole fericitulu patriarchu sloveno-serbescu Masimu I. si aci a intielesu dela Panaiotu Nihusia, marele talmaciu in cur-

mani, cari s'a ventilatu in vre-o cateva renduri. Si din articulu acest'a se pote vede catu pretiu pune susucitat'a foia sasescsa pre aliantia cu romani, caroru sasii nu le potu promite nimic'a, dara din candu i mai tratessa dupa usulu loru celu vechiu, ca pre nisce pastori etc., veniti aici in tiera, de eri de alta eri, spre a impedecca desvoltarea culturei.

Ieta articulu :

Sasii si apucaturile loru.

O foia sasescsa din Sabiiu face in dilele aceste o descoperire de mare insemnatate pentru noi. Ea sustiene, cumca romani transilvani desvolta mai mare zelu intru combaterea sasiloru, decatu intru aperia intereseloru nationalitatii loru; ei, adeca romani transilvani, se plangu intocmai, ca si sasii contr'a impilarei si volniciei magiare, dara cu tote aceste, candu e vorba de a merge mana in mana cu alti impilati, adeca cu sasii, contr'a impilatorulu comunu, atunci romani se aliaza cu magiarii contr'a sasiloru. Si „Tageblatt“ se mira si se face a nu pricepe acesta atitudine a romaniloru.

Intru adeveru, numit'a foia aru ave motivu de mirare, deca lucrulu aru sta asi, precum i place densei a ni-lu presentata. Inse deca esaminamu motivulu espectoratiuniloru sele, trebuie sa aflamu si sa recunoscemu, ca procederea romaniloru e prea naturale, caci aici nu ungurulu bruscu si arrogantu, ci sasulu prudentu si circumpectu duce rolulu impilatorulu, de ore-ce scena se petrece in fundulu regiu, pre asi numitulu „pamentu sasescu.“

Sa vedemu dara pentru ce se plange numit'a foia asi de amaru contr'a romaniloru. Cu ocaziunea algeriloru de deputati pentru universitatea natiunii sasesci in Sibiiu, s'a intemplatulu unu lucru neintemplatulu pana acum. „In Orestia — dice numit'a foia — in acesta urbe, ce jace la estrem'a aripa de catra

tea acea imperatesca multu maritu barbatu, despre scopulu Cesarelu Romei vechie, ca prin medilocirea residentulu seu Simeonu Remingen, iera dupa mortea aceluia, Christoforu de Kindsberg, in modru secretu, sa se propuna in numele preaputernicului Imperatu Leopoldu I. tuturoru poporeloru in Christosu credietorie din tierile dela resaritu, sub jugulu turcescu gemetorie cumca, deca prin darulu lui Ddieu in timplu benevenitu se voru plec'a spre partea imperatesca si voru apuca armele in contra vrajmasiulu lui Cristosu si voru invinge, pre tote le va lua cu gratia sub scutulu si tutele'a sea, si nu numai ca le va face partasie de vechile sele libertati, ci de va cuprinde si tierile marginasie care au fostu sub stapanirea loru asia precum au fostu inainte de venirea turciloru, le va face mostenirea loru si va renov'a patri'a loru. Adiendu patriarchulu svaturile aceste le-a pasu in inim'a sea si intielegendu dela talmaciu celu mai de capital'a Adrianopole se afla resiedintele din Transilvania, care si-trage viti'a din famili'a lui Brancoviciu, mai antaiu a tramisu pre Archidiaconulu seu, ca deplinu sa se incunoscintieze despre resiedintele Brancoviciu, ca si insusi se marga acolo.

§ 8. Capetandu patriarchulu relatiune dela Archidiaconu ca nu numai a sircitu despre Brancoviciu, ci a si vorbitu deajunsu cu densulu, cu bucuria si cu cutediare a mersu la Adrianopole, cugetandu intru sine, cumca preainduratulu Ddieu voiesce a areta ceva preagratosu poporulu serbescu prin man'a Augustissimulu Cesare Romanu. Si intrandu in cetate, in diua de mane adunandu-se in secretu cu Dositeiu Metropolitulu Adrianopolei si cu alti binecredintiosi boieri betrani

apusu a pamentulu sasescu, unde tote trei nationalitatile patriei suntu reprezentate in numeru egal, a esistatu din vechime o confederatiune intre germani si magiarii contr'a romaniloru. Acesta confederatiune si-a manifestatu efectele sele si la alegerile de deputati pentru universitatea natiunii sasesci, tramitiendu acolo totu-d'un'a cate unu sasu si unu unguuru. Acesta relatiune s'a schimbatu anulu acest'a pentru prim'a data, caci ungurii s'au aliatu cu romani si au alesu deputati la numit'a corporatiune pre unu unguuru (Emericu Nagy) si pre unu romanu (Dr. Avramu Tincu).“

De aici pote sa veda si sa intielega chiaru si cea mai pucinu astuta minte de omu, cum-ca d-nii sasi nu in daru porta epitetulu de „prudenti“; dara totu odata pote sa se si convinga, cum-ca catu de laxa si de inesorabila este acesta prudentia in egoismulu seu, catu de pucinu observa ea consecintiele logice, si ce mare pondu pune pre combinatiuni sirete si sofisticate, prin cari crede a-si justific'a perenitatea separatismulu si nesinceritatea proverbiale a tendintiloru sele. Prudentia domniloru sasi tiene, ca confederatiunea germana-magiara, contr'a romaniloru este justificabile din ori-ce punctu de vedere, inse aliantia romana-magiara pentru actulu alegerii de deputati la universitatea natiunii sasesci este condamnabila. Romani suntu ticalosi, ca se aliaza cu impilatorii si nu se mai multiamescu cu farimaturele, ce cadu de pre mes'a sasiloru, incarcata de altmintrelea si din fructele agonisintieloru romanulu; iera unguuru impilatoriu e perfidu, pentru ca se aliaza acum cu romani contr'a sasiloru, uitandu-si de vechile legaturi ce le-au avutu cu sasii si anume de actulu dela 1684 ce se afla in archiv'a natiunii sasesci sub nr. 1532, prin care actu antecesorii unguuriloru din Orestia s'au obligatu solemnu pentru vecii veciloru, ca in tempuri bune si rele voru procede mana in mana cu sasii si voru con-

din Traci'a si Macedoni'a s'au svatuitu despre propusulu scopu alu solisoru imperatesci prin Panaiotu Nihusia, care era cunoscutu si insusi Metropolitulu Moldo-Romaniei si Romaniei transalpine. Si asi svatu au facutu intre sine, timplu acest'a prin providentia lui Ddieu bine venitu a nu-lu trece cu vederea si a nu refusa provocarea imperatesca. Caci pentru acest'a ne amu adunatu din pronia lui Ddieu, cu atatu mai virtosu, ca catu se afla aici si Brancoviciu din viti'a Despotiloru si se cuvina ca si poporulu Slaveno-serbescu sa aiba ca si celelalte popore ducele si capetenia sea ca mai lesne sa se pota odata eliber'a de jugulu turcescu. Inse a se apuca de asia lucru in acele timpluri grele nu a fostu fara periculu dara pururea amintitulu preafericitulu Masimu aprindiendu-se de insufletire, a primitu pre sine tota silintia si ingrigirea. In diua urmatoria a tramisu daruri dela Ierusalimu prin tramisii sei lui Brancoviciu, intrebandu-lu despre locu acomodat de intalnire si convorbire. Locu inse mai acomodat nu s'a potutu afla pentru frica de turci, decatu in biserica, atunci candu se incepe a se celebra servitulu Ddieescu.

§ 9. Si treab'a acest'a fara amarnare s'a dusu in fine, celebranduse Ddieesca slujba in biserica catedrala a Metropolitiei Adrianopolei. Spre acest'a si spre convorbirea aceea, multu a servitu ca turcii, resiedintelui impepratescu de Kindsberg i-au fostu designatu cortelulu in Metropoli'a aceea; dreptu acea usioru s'au potutu intielege si tote cele ce aveau de a le lucra bine dejudecandule, a le intari.

(Va urma.)

tribui si ei dupa puteri la despoierea si impilarea romanului.

Acésta doctrina, care odata a potutu fi incoronata de cele mai splendide rezultate, astadi numai e practicabila sub acelea-si conditiiuni. Astadi amagirea si falsitatea numai au trecut, pentru ca este tempulu de espiatiune pentru injuriile trecutului.

Pana ce sasii au cugete rezervate si umbla cu mita in sacu, pana atunci n'au cuventu de a conta la spriginulu romanilor, pentru ca nu oferu nici o garantia despre sinceritatea intentionilor lor. Si cum s'aru si pute crede romanii in amicitia compatriotilor sasi, candu vedu, ca densii in acela-si tempu, candu le ofere amicitia si solidaritate in lupta contr'a suprematisatorilor comuni, in acela-si tempu, d'icu, se adreséza si cátra suprimatisatori si i facu atenti dicându-le: „Vedeti, voi, cari cu armele dreptului istoricu ati triumfat in lupta contr'a ideei de statu austriacu, deca a-ti fi respectatu acestu dreptu si dupa victoria, mai vertosu facia de voi si de sasi, atunci a-ti fi inauguratu unu viitoriu plinu de cele mai bune sperantie. Astfelu inse, fara a ve ascurá viitorulu vostru, a-ti nimicitu dreptulu istoricu si va-ti despoiatu insi-ve de unu bunu si fidelu amicu in tempi de necasu.“

Cine nu vede aici banulu in doue pungi, si cine nu se ingrozese de atât'a misticismu si vulpenia?

Inse cu tóte aceste, deca sasii ne-aru ascurá de bunele loru intentioni pre viitoriu, atunci fia securi si ei, ca romanii de buna-séma voru procede totu-déun'a in intelegere fratiésca cu densii, inse nu cá sa salveze dreptulu istoricu cu privire la privilegie si prerogative, ci cá sa salveze dreptulu tieriei si alu popóreloru. Ostili facia de sasi n'au fostu romanii nici odata, inse nici amici nu le-au potutu fi, pentru ca densii nu sciu séu nu voiescu sa pretuiésca amicitia romanului.

Tocmai incheiasemu cu observatiunile nóstre relative la politic'a si apucaturele compatriotilor sasi, candu iéca ca „Tageblatt“ dela 19 Novembre ne surprinde cu o mai buna deslucire in privintia cestiunei de solidaria procedere a romanilor si sasiloru in lupta contr'a suprematiei magiare, care nu respecta nimicu ce e sántu, nimicu ce e justu si dreptu.

Sub titlulu „Sasii se umble dupa o aliantia cu romanii?“ numit'a fóia publica o interesanta interpretare a acestei intrebári. Unu amicu alu fóiei din cestiune s'a spariatu, se vede, de ide'a unei aliantie între sasi si romani si pentru aceea nu intardiá a insinúa unu felu de protestu séu votu separatu in acésta privintia. In acestu protestu se dice: „A cautá aliantie pre terenulu politicu nu se potriveste decátu numai pentru o politica activa. Noi sasii purtámu o politica passiva. Prin tenacitate si perseverantia cautámu a ne aperá dreptulu istoricu si a conservá aceea, ce avemu neaperatu de lipsa pentru esistintia... Pentru aliantie politice trebuie sa si oferi ce-va, si anume officia, onóre, largirea poterei si a inriurintiei etc. Inse noi sasii nu suntemu in stare a oferí ce-va acelor'a, dupa a cároru aliantia umblámu. A cautá o aliantia cu romanii, din punctulu de vedere alu referintieloru si scopurilor nóstre, nu ni se pare nimeritu; iéra pre de alta parte o asemenea aliantia este inutile si de prisosu.“

Dealtmintrea Redactiunea numitei foi tiene inca si acum la ide'a de aliare cu romanii, si pentru aceea 'si esprime dorintia, nu de a cumperá acésta aliantia, ci de a o castigá prin comuniunea intereseloru, cáci nu mai póte acceptá, cá muntele sa mérga la Mohamedu.

Noi din parte-ne adaugemu, ca o

aliantia între romani si sasi aru avé in totu casulu avantajiele sele in impregiurárele actuale, si ea póte ca s'aru fi si incheiatu demultu, deca „referintiele si scopurile, apoi dreptulu istoricu si extra-wurstulu“ n'aru fi impededatu si n'aru impededá si acum realizarea ideei de aliantia. Dati romanului din fundulu regiu ce i se compete si ce este a lui dupa dreptu si dreptate, atunci fi-ti siguri, ca a-ti creatu o aliantia pentru vecii veciloru cu intrég'a romanime. La din contra trebuie sa marturisimu, ca e greu de a se aliá. Cá sa fimu amici, trebuie sa ne chiarificámu si descercámu mai întâiu socotelele reciproce... Clara pacta, boni amici.

„Gaz. Tr.“

Vineri in 8 Novembre s'a desvelitu statuá lui Mihaiu Vitézulu in Bucuresci cu pompa mare. Ceremonia s'a seversitu conformu urmatoriului programu;

La 10¹/₂ óre diminétia, se va face de cátra I. P. S. S. Metropolitulu primatu, incongiuratu de inaltulu cleru, unu serviciu divin in biseric'a sarindariu, la care voru asistá inaltimile loru, domnulu si dómn'a, inaltele corpuri ale statului, tóte autoritátile superióre civile si militare, consiliulu comunalu din capitala si persónele invitate.

Pre ambele párti ale bulevardulu universitáti, se voru aflá detasiamente din diferite corpuri ale garnisoni.

Trupele voru fi asiediate in colóna pre bulevardulu Elisabeth'a, cu fati'a spre bulevardulu Universitáti, aliniate spre hotelulu Herdan si biseric'a Sarindariu.

Dupa terminarea serviciulu divin, inaltimile loru, domnulu si dómn'a insocite de persónele cari au asistatu, voru merge pre piatia din naintea academiei, unde este asiediatu statu'a lui Mihaiu Vitézulu. Cortegiulu se va pune in miscare in ordinulu armatoriu:

1. Unu detasiamentu gendarmi pedestri;
2. D. prefectu alu politiei capitalei;
3. D-nii adjutanti domnesci;
4. D-nu maresialu alu curtiei;

apoi: Inaltimile loru, domnulu si dómn'a, in urma:

1. Domnii ministri;
2. Inaltele corpuri ale statului cu autoritátile superióre civile si militare.

Pre piatia din inaintea statuei. M. M. L. L. voru fi inteminate de consiliulu comunalu alu capitalei.

Indata ce I. I. L. L. Domnulu si Dómn'a se voru fi suitu pre strad'a ce incungiura statu'a, d. primariu alu capitalei va rostí unu cuventu.

Dupa ce M. S. Domnitoriulu va fi permis a se inauguré statu'a, primariulu capitalei va dá semnalulu pentru caderea cortinei ce o acopera.

In momentulu descoperirii statuei, trupele voru presentá arm'a si se voru trage salve de artileria de pe délulu Spirei.

Dupa descoperirea statuei, Mariele Loru voru inaintá pana la marginea stradei, si luându locu dinaintea statuei, I. S. Domnitoriulu va dá ordinulu pentru defilarea trupeloru.

Varietáti.

*** *Descoperire la Pompei.* — S'a descoperitu la Pompei o pictura murala ce represinta pre Orfeu in mijloculu unui mare numeru de animale pre cari le opresce cu lir'a sea.

Figur'a lui Orfeu este colosala si capulu este fórte frumosu, dara corpulu nu respunde la perfectiunea capului.

Colorile picturei suntu fórte viue. Casa unde s'a descoperitu acésta pic-

tura este alaturea cu acea disa „a Fa-unului“, dara mai apropiata de murele orasiului.

*** *Despre unu copilu de pastoriu in etate de 14 ani cá falsificatoriu de bancnote ne impartasiesce* „N. Wien. Tgbl.“ urmatórele: Inaintea judecatoriei juratiloru din Tarnov stá unu copilu de 14 ani acusatú fiindu ca a fabricatu banenote de 5 fl. Acestu june artistu facú falsificatele fara pressa si litografia, cu mána libera, pascendu oile sele. In locu de tusiu (negréla de china) se folosi de negréla facuta din tetiunele de gráu si bóbele de socu dedura negréla cea rosia. Copilulu abia póte cetí, a scrie n'a invetiatu nici odata, dara din cea mai frageda copilaria erá dedatu a face figuri cu carbunele pre paratii casei, pentru care fapta adeseori fu pedepsitu de tatalu seu. Talentulu deosebitu alu copilulu pentru desemnu se desvoltá intr'unu modu admirabilu candu incepú sa imiteze banenote, pre cari le furá dela tatalu seu si in loculu cáror'a elu substituí falsificatele sele. Si astfelu parintele seu devení fara scire editoriu falsificateloru facute de fiulu seu. Tribunalulu indoindu-se de adevérule marturisiriloru date de copilu, acest'a dede o proba despre desterritate sea si facú intr'o diumetate de óra o banenota de 5 fl; dupa acésta se oferí a face portretulu unuia dintre judecatori si proiectá cu cerus'a portretulu presiedintelu dela acelu tribunalu cu o asemenea admirabila. Junele fabricantu de banenote false fu dejudecatu la casa de corectiune pre 3 ani.

*** *O armata de servitori.* In palatulu sultanulu suntu preste 6000 de servitori si servitórie, si acesti'a se impartu in doue categorii, in categoria prima apartienú aceea cari capata viptu si simbria, iéra in a dóua numai viptu.

In categoria prima suntu 350 katkdje, 400 bucatari, 300 gradinari, 500 eunuchi negrii si 600 de altu soiu.

Pretulu carnei ce se consuma intr'o luna la palatu face 60,000 franci. Afara de armata acésta, mai este si o ostire intréga de cântareti, musicanti si teatralisti. Lista civila a sultanulu trece preste 30 milióne de franci pre anu.

*** *Medilocu de ingrasiarea paseriloru.* — In gradin'a de aclimatisatiune din Parisu se face in fia-care di experientia unei procederi ce preface in 18 dile o pasere slaba in un'a grasa si cu carne fina si delicata. Procederea este curiósa: Se asiédia in modu simetricu paserile in cusce, apoi operatorulu le apuca pre fia-care de gátu, le vera o lanceta, apésa cu piciorulu o pedala, si indata inunda stomachulu paserii o compositiune licuida de fáina curata si lapte; unu cadranu asiediatu deasupr'a capulu operatorulu indica cantitatea ingerata. Paserile suntu incantate cu acestu regimu.

*** *O persecutórie a birjariloru.* — Dn'a Carolin'a Giacomet'a Prodggers, amendóue numele sele de botezu paru a indicá dejá ca intrunesce positivismulu lui Iohn Bull si subtilitatea lui Machiavel, este pentru birjarii din Londra terórea acéstoru ómeni ce reclama totu-déun'a mai multu decátu li se datoresce.

Nu esista birjaru care sa se fi pututu laudá ca a insielatu pre dn'a Prodggers, mai cu séma in ceea ce privesce distantia percursa, (tarifa in Anglia se calculéza dupa distantia), sub acestu raportu posedá o sigurantia de aruncatura de ochi ce i-aru pisnuí-o de Moltke pre câmpulu de lupta, si pentru cea mai mica suma, pentru câte-va pence ce i se ceru mai multu decátu dupa tarifa, intentéza la momentu procesu birjarului. Tóte tribunalele de politia o cunoscu bine, cáci a avutu mai multu de 50 afaceri de felulu acest'a pre cari le-a castigatu pre tóte.

La 23 Septembrie trecutú 'si alese de victima pre Iames Gumby, se suie in trasur'a sea la York road station, de unde se duce Brighton station si

in fine la South Eastern station. Ací se scobóra platesce 1 silingu si 6 pence lui Gumby care reclama 6 pence mai multu de trei mile. Nou procesu, bine intielegendu-se pentru cele 6 pence in litigiu.

Judele tramite a se mesurá distantia cu unu lantiu de arpentagiu si se constatá ca nu e de cátu de 2 mile 5 furlongi si 210 iardi. Triumfu pentru dn'a Prodggers, confusiune din partea birjarului ce, dupa ce si-a perdatu tempulu, se vede condamnatu la chieltuiele si la plat'a espertului.

Presiedintele adaoage câte-va incuragiári la adres'a d-nei Prodggers; declara ca este convinsu ca nu e nici unu birjaru care sa nu cerce a insielá la fie-care cursa pe caletori, si candu se gasesce una persóna curagiósa cá d-na Prodggers, care intreprinde una misiune, una adevérata cruciata contra unoru atari abusuri, merita titlulu de binefacetória a omenirii.

*** *Despre friguri.* In brosiur'a mea cu acestu titlu nu s'a vorbitu de urmatoriulu medicamentu, cáci este nou de totu. Reparezu omisiunea. Celu mai bunu si mai eftinu medicamentu pentru intarirea stomachulu si constitutiunii celoru slabiti, s'au de friguri s'au de ori ce alta cauza, este

Fniele de Eucal'ptus.

Se face ceaiu prin oparire cá ceaiulu rusescu, numai sa se puna de 2 ori mai multu, si sa se lase sa stea ceainiculu la caurla (nu pre focu sa férba) o jumetate óra. Se bea caldu s'au rece, dupa gustu, cu s'au fara zaharu.

Dr. Obedenaru.

(Romanulu).

Raportu comerciale.

Sabiu 24 Novembre n. Grán 4 fl. 67 xr. frumosu, 4 fl. 40 xr. mestecatú, 4 fl. 13 xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 33 xr. pana 3 fl. —; — orzu fl. 3; ovésu 1 fl. 53 pana 1 fl. 47 xr.; cucuruzu (porumbu) 3 fl. 33 xr.; cartofi 1 fl. 20 xr. galét'a austriaca.

Cánep'a — fl. maj'a.

Linteá 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr. maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcú 28 xr. Unsóra 79 xr. pana la 1 fl. 20 cup'a.

Concursu.

Pentru statiunea de capelanu langa mbetránitulu parochu din parochia Erdö-szentgyörgy, scaunulu Muresului, intru intielesulu milostivei hotariri consistoriale din 3 Octombore anulu curente Nr. 977 se escrie concursu.

Emolumente, impreunate cu acestu postu suntu: partea a trei'a din veniturile stolare, purtendu si officiu de invetiatoriu, pentru care va avea deschilinita plata.

Concurentii voru avea sa asterne concursule sele instruate intru intielesulu dispositioniloru sinodale din anulu 1873, respectivulu domnu protopresbiteru a Muresiu-Osorheiului Parteniu Trombitasiu de Betlenu pana in 1 Decembre 1874, candu se va face si alegerea Datu in Erdö-Szent-György 1 Novembre 1874.

Comitetulu parochialu in contielegere cu respectivulu domnu (3—3) protopresbiteriu.

Edictu.

Elen'a nascuta Ioanu Achimu Rujanu din Crisbavu, legiuit'a soci'a lui Ioanu Irimie Catianu din Rotbavu, care cu necredintia a parasitu aprópe de doi ani pre barbatulu ei, fara a se sci loculu petrecerei ei, se citéza prin acésta, cá in termini de unu anu si o di sa se infatisiedie inaintea forulu matrimoniale subscrisu, cáci la din contra procesulu divortialu incaminatu de barbatulu ei, se va pertractá si decide si in absentia ei.

Brasiovu in 14 Octobore 1874.

Forulu matrimoniale protopopesu gr. or. II alu Brasiovului

Ioanu Petricu
(3—3) Protopopu.